

Glossary

Intermediate School Level Science Glossary

English / Karen

Translation of Science Terms Based on
the Coursework for Science Grades 6 to 8.

This glossary is to PROVIDE PERMITTED TESTING ACCOMMODATIONS of ELL/MLL students. It should also be used for INSTRUCTION during the school year. The glossary may be downloaded, printed and disseminated to educators, parents and ELLs/MLLs.

[Please click here for the New York State Office of Bilingual Education and World Languages Webpage on "Assessment and Testing Accommodations"](#)

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

Last Updated: October 2018

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Regents of the University

MERRYL H. TISCH, <i>Chancellor</i> , B.A., M.A., Ed.D.	New York
MILTON L. COFIELD, <i>Vice Chancellor</i> , B.S., M.B.A., Ph.D.	Rochester
ROBERT M. BENNETT, <i>Chancellor Emeritus</i> , B.A., M.S.	Tonawanda
SAUL B. COHEN, B.A., M.A., Ph.D.....	New Rochelle
JAMES C. DAWSON, A.A., B.A., M.S., Ph.D.	Plattsburgh
ANTHONY S. BOTTAR, B.A., J.D.	Syracuse
GERALDINE D. CHAPEY, B.A., M.A., Ed.D.	Belle Harbor
HARRY PHILLIPS, 3rd, B.A., M.S.F.S.	Hartsdale
JOSEPH E. BOWMAN, JR., B.A., M.L.S., M.A., M.Ed., Ed.D.....	Albany
JAMES R. TALLON, JR., B.A., M.A.	Binghamton
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
KAREN BROOKS HOPKINS, B.A., M.F.A.....	Brooklyn
CHARLES R. BENDIT, B.A.	Manhattan
BETTY A. ROSA, B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.....	Bronx
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed. D.	Oakland Gardens
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester

Interim President of the University and Commissioner of Education

CAROLE F. HUXLEY

Senior Deputy Commissioner of Education, P-16

JOHANNA DUNCAN-POITIER

Associate Commissioner for Curriculum and Instructional Support

JEAN STEVENS

Coordinator, Office of Bilingual Education and Foreign language Studies

PEDRO J. RUIZ

Acknowledgements:

The New York State Education Department Glossaries for English Language Learners were reviewed and updated during the 2008-2009 school year. We would like to thank in these efforts the New York State Education Department Language BETACs (Spanish, Asian and Haitian Bilingual Education Technical Assistance Centers), the NYS Office of Curriculum, Instruction and Instructional Technology; the New York City Department of Education Office of English Language Learners, and the NYC Department of Education Translation and Interpretation Unit.

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including brail, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity, Ethics, and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234.

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
A	A
absorb	စိုက်သုံး
acceleration	တက်မချွထိပ်တက်,တက်မချွထိပ်တက်အယူ
acid rain	အဲးစူးတက်စူထံ,က်ဆံ့မူခိပ်ထံ
action	တက်ဟူးတက်ဂဲ
adapt	မာဘၣ်လိတ်တက်
adaptation	တက်ဘၣ်လိတ်တက်
adjust	ကျဲလိတ်,ကျဲဘၣ်
adult	ပုနီခိပ် ပုနီတုတ်ခိပ်ပု
advantage	တက်ဘၣ်ဘျူး
affect	မာဘၣ်ခိ
air mass	ကလံသံးကတ်
air pressure	ကလံအတက်ဆိပ်သနဲး
air resistance	ကလံအတက်တြိဆာ
alternate	တ(ဂါ ခါ)တဘျီ,လာအမာအသးယာ်ခိယာ်ခိ
alto	အဲလ်ထိပ်
amount	တက်ဟ်ဖိပ်(တက်အနီ)ပုအံပုနု,ခဲလက်ဟ်ဖိပ်
amphibian	ဆၣ်ဖိကိ်ဖိအသ့ၣ်ခုၣ်လာအအိၣ်လဲထံးခိ,ခိထံဆၣ်ဖိကိ်ဖိ
amplitude	တက်ထိပ်တက်အလဲ,န့ၣ်စာသးသးအယံကတက်
analyze	ပဲထံနီဖး
anatomy	တက်ယုသ့ၣ်ညါမာလိဘၣ်ပးနီခိကွာ်ဂိ
ancestor	ပုလာပလဲလိစာလိသ့ၣ်
ancient	တက်အိၣ်ဟ်လာပျာ
anemometer	အနံၣ်မိမံထာ်-တက်ပိးတက်လိလာအထိပ်ကလံမုတမုာ်
angle	တက်အနာၣ်,တက်အသနာၣ်
Animalia	လာအဘၣ်ပးခိးဆၣ်ဖိကိ်ဖိ
antibiotic	ကသံၣ်မာသံတက်ဆါယာ်
antibody	နီခိကံတြိဆာ
appliance	တက်ပိးတက်လိ
apply	စူးကါ
appropriate	အကြားဝဲဘၣ်ဝဲ
approximately	ယၣ်ယၣ်
arrange	ရဲၣ်ကျဲ
artery	သ့ၣ်လဲကျဲ
arthropod	ဆၣ်ဖိကိ်ဖိလာတအိၣ်ခိးပျိးပံးအမုာ်ကပိတဖၣ်
asexual	ဆၣ်ဖိကိ်ဖိလာတအိၣ်ခိးအမိအဖါကွာ်ဂိ
assemble	အိၣ်ဖိပ်,ဟ်ဖိပ်,ထာ်ဖိပ်,ထာ်ဖိပ်
asteroid	မူဖျာ်ပြဲ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
astronomer	ပှၤသ့မူကပိာ်ပိညါ
atmosphere	ကလံၤကထၢ
atom	ဆဲးတီၣ်(မ်)သွဲးစိအက့အခိအပြဲကတၢ်ဖိ
atomic number	ဖြိုင်တီၣ်(မ်)အနီၣ်ဂံၣ်လၢအအိၣ်လၢဆဲးတီၣ်(မ်)တဖျၢၣ်အပူၤ
attract	ထုးန့ၣ်လိာ်သး, ထုးန့ၣ်လွဲန့ၣ်
automatic	တၢ်လၢအဟူးဂဲၤမၤသးဒၣ်အတၢ်
available	လၢတၢ်မၤန့ၣ်အိၤသ့
axis	ဝၣ်ရိၤ,ဟီၣ်ကံၣ်ဘိ
B	B
bacteria	ဘဲးထံရံၤယါ
balance	ထီၣ်ကၢၤတၢ်
balanced forces	ကၢၤယၢ်တၢ်တဟီၣ်
bar graph	ပနီၤသယဲၤလံာ်တၢ်ပြဲ
bare	လဲကဲ,ဘ့ၣ်ဆ့,လုၤကဒိ
barometer	ဘၣ်ရိၣ်မံထၢၣ်
battery	ဘဲးထံရံၣ် လီဆၣ်
bed	လိာ်မံ
behavior	တၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သး
beneficial	လၢအဘၣ်ဘျး
benefit	တၢ်န့ၣ်ဘျး
best	အဂ့ၤကတၢ်
big bang	မူကပိာ်ကထီၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ
binary fission	တၢ်နီၤဖးလီၤခဲက့,တၢ်ခိၣ်ထီၣ်ဖိထီၣ်လၢတအိၣ်ဒီးမိၢ်ဖါလူၤလိာ်သး
biomass	အိကဲးန့ၣ်ပိးလိလၢတၢ်စူးကါအိၤဒ်မ့ၣ်ဆၣ်အသိး
bird	ထီၣ်
blink	ဖျးဆဲးမဲာ်
blizzard	ကလံၤအူဆူၣ်ဒီးမူခိၣ်ဖိလီၤ
block	တြိတံာ်တၢ်,ဘျီတၢ်,မၤတံာ်တၢၤယၢ်တၢ်
blood tissue	သွံၣ်ထံးရှူ
blood vessel	သွံၣ်ကျိၤ
blossom	ဖိထီၣ်ဖးထီၣ်
boil	ကလၢ်
boiling point	တၢ်ကလၢ်ထီၣ်အပတီၢ်
bone tissue	ယံအထံးရှူ
bounce	စံၣ်ပိပု,စံၣ်ပထါ
brain	ခိၣ်န့ၣ်
bronchi	ကလံၤကျိၤ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
bundle	တၢ်ဘိၣ်တၢ်စ့ၤ,တၢ်အကဒိၣ်
buoyant force	တၢ်ဂံၢ်တဟိၣ်လၢအထီၣ်ဖိ
C	C
calcium	ခဲလ်စံၣ်ယၢၣ်
calculator	စးဖွးနီၣ်ဂံၢ်
calorie	ခဲလိၣ်ရံၣ်,တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါအလုၢ်အပွၤ
camera	ခဲမရၢ တၢ်ဒိတၢ်ဂီၤဒၢ
camouflage	မၤလီၤကၢ်လီၤဘၢတၢ်
cancer	ခဲစၢၣ်
capillary	သွံၣ်ကျိၤပြဲကံး
capture	ဖိၣ်န့ၢ်တၢ်
carbohydrate	ခၢ်ဘိၣ်ဟဲးဖြး
carbon (C)	ခၢ်ဘိၣ်(C)
carbon dioxide (CO ₂)	ခၢ်ဘိၣ်ခဲၣ်အိးစး
cardiovascular system	သးသွံၣ်ဖျၢၣ်ကျိၤအကျိၤအကျဲ
carnivore	ဆၢ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်မူလၢအိၣ်တၢ်ညၣ်
category	တၢ်နီၤလီၤဆူအကရၢၢ်
caterpillar	သံမိၢ်ပိၤ သံမိၢ်ထွၣ်
cell	စဲလ်
cell cycle	စဲလ်အတၢ်လဲၤတရံးသး
cell division	စဲလ်အတၢ်နီၤလီၤသး
cell membrane	စဲလ်အယဲၤ
cell wall	စဲလ်ဂီၤပၤ,စဲလ်လၢအကျၢၢ်ဘၢတၢ်
cellular respiration	တၢ်မူတၢ်မံအစဲလ်အတၢ်သါထီၣ်သါလီၤ
Celsius (C°)	စဲလ်စံယၢးစံ
cement	ကၢ်လၢၢ်ကမူၣ်
centimeter (cm)	စဲထီၣ်မံထၢၣ်
central nervous system	လီၢ်ခၢ်သးနၢၢ်ဘၣ်အကျိၤအကျဲ
change	တၢ်ဆိတလဲ
change of direction	တၢ်ဆိတလဲတၢ်န့ၣ်ကျဲ
change of motion	တၢ်ဆိတလဲတၢ်ပူၤတၢ်ဂဲၤ
change of speed	တၢ်ဆိတလဲတၢ်အချ့
characteristic	သကၢ်ပဝးလၢအလီၤဆီန့ၢ်ဒီးတၢ်ဂၤ
chemical	ကၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ
chemical bond	ကၢ်ကသံၣ်ကသီအကျိၤအကျဲလၢအဟံးကျၢၢ်ယၢ်အဲးထီၣ်လၢမိၣ်လံၣ်ခ
chemical change	ကၢ်အတၢ်ဆိတလဲအသး
chemical energy	ကၢ်အဂံၢ်သဟိၣ်

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
chemical equation	ကျိကျိလၢအဒူးဆိၣ်ထီၣ်ကသံၣ်ကသီအတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်သး
chemical property	ကၢ်အသူးအသ့ၣ်
chemical reaction	ကၢ်အတၢ်ဒိဘၣ်
chemical system	ကၢ်အကျိၤအကျဲ
chemical weathering	ကၢ်အတၢ်အိၣ်သး
chlorophyll	ချိၣ်ရိၣ်ဖုလ်
chloroplast	ချိၣ်ရိၣ်ဖူးစ်
choose	ယုထၢ
chromosome	ခြိၣ်မိၣ်စိ
cinder cone volcano	ကစၢ်မ့ၣ်အူခိၣ်ထိးလၢသ့ၣ်လးနၢၣ်ဖျၢၣ်စူ
circuit	လီမ့ၣ်အူလဲၤတၢ်အကျိၤလီကျဲ
circulatory system	တၢ်လဲၤတရံးသးအကျိၤအကျဲ
cirro-	စံၣ်ရိၣ်-လၢအဘၣ်ပးဒီးတၢ်အၢၣ်
cirrus cloud	တၢ်အၢၣ်ဘူလၢအလီၤကၢ်ဒီးဘဲ
classification	တၢ်နီၤဖးတၢ်အကလုာ်အစၢ
classify	နီၤဖးတၢ်ကလုာ်အစၢ
climate	တၢ်အကတီၢ်
cloning	တၢ်မၤဒိန့ၢ်တၢ်မူတၢ်ဂဲၤမိၢ်ပုၢ်,တၢ်မၤဒိန့ၢ်တၢ်
cloud	တၢ်အၢၣ်
coal	သ့ၣ်လး လၢသ့ၣ်လး
code	တၢ်သိၣ်တၢ်သီ(လၢတၢ်ဟံၣ်လီၤဝဲ)
cold front	ကလံၤအသံးအကၢ်လၢအခုၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်နၢၣ်ထံးတချုးဆိတလဲ
collect	ထၢဖိၣ်
collide	တၢ်ကျဲၣ်ကျိအသးလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကမံၣ်လၢအတပျံၤလီၤဘၣ်ဒီးတလီၤဒး
color	တၢ်အလွံၢ်
column	ကဘျံးပၤကျိၤ
comet	ဆၣ်မၢ်ထီၣ်
comfortable	လၢအမုၢ်အလၢ
community	ပုၤတတၢ
compare	ထီၣ်သတြိၤ
compass	ဒိလုၢ်ဂီၤ
competition	တၢ်ပြဲၤ
complex carbohydrate	ခၣ်ဘိၣ်ဟဲးခြးဟံၣ်ဖိၣ်
compose	ဒူးကဲထီၣ်,ဟံၣ်ဖိၣ်တၢ်
composite volcano	ကစၢ်မ့ၣ်အူအချိၣ်အဒူး
composition	က့ၢ်ဂီၤဟံၣ်ဖိၣ်
compost pile	တၢ်ကျဲၤဖိၣ်ပၣ်ပူထီၣ်သး

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
compound	က်ဖိုင်
compound microscope	မဲးခြိုင်စကိးလၢတၢ်ကွၢ်အိၤသ့အကလုာ်ကလုာ်
compress	ဆိုင်တံာ်,သံးတံာ်,စံာ်တံာ်
compression	တၢ်ဆိုင်တံာ်,တၢ်သံးတံာ်,တၢ်စံာ်တံာ်
computer	ခိုင်ဖျူထၢာ်
conclude	မၤကတၢၢ်ကွၢ်
conclusion	တၢ်ကျၢၢ်တံာ်
condensation	တၢ်မၤဖိုင်,တၢ်မၤတံၤတၢ်
condense	မၤဖိုင်,မၤတံၤ,မၤဖုၣ်လီၤ
condition	တၢ်အိၣ်သး
conduct	ဆုၤတၢ်
conduction	တၢ်ဆုၤတၢ်
conductors	(တၢ် ပုၤ)ဆုၤတၢ်တဖၣ်
consequences	တၢ်ကဲထီၣ်ပီၢ်ထွဲတၢ်ဂၤအံၣ်တဖၣ်,တၢ်မၤအသးလၢတၢ်ဂၤအယိ
conservation	တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤ,တၢ်ကတိၢ်ကတီၤမၤဂ့ၤကွၢ်ထွဲက့ၤ
conservation of energy	တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤတၢ်ဂီၢ်တၢ်ဘၢသဟီၣ်
conservation of mass	တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤတၢ်အသးအကၢ်
conserve	ရဲၣ်သဲကတီၤ
consist of	ပၣ်ယုၢ်ဒီး
consistent	လၢမၤအသးဒ်သီးသီး,တမၤအသးဖုၣ်ထံၣ်ဖုၣ်ထီ
constant	လၢအအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျၢၤ,လၢအအိၣ်ခါၣ်သနၢၣ်
consumer	ပုၤပုၤသူတၢ်
contain	ပၣ်ယုၢ်,တြီၢ်
container	တၢ်ဒၢ
content	တၢ်အိၣ်လၢတၢ်တခါခါအပူၤ
continent	ကီၢ်မိၢ်ပုၤ
contrast	ထီၣ်သတြီၤတၢ်လီၤဆီလိၣ်သး,နဲၣ်ဖျါတၢ်လီၤဆီလိၣ်သး
control	ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ
controlled experiment	တၢ်မၤကွၢ်လၢတၢ်ဖိုင်ပံးပၤဆုၤအီၤ
convection	တၢ်ကီၢ်ယွၤ-ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကီၢ်လဲၤဆူတၢ်လီၢ်တတီၤဆူအဂၤတတီၤ
coordinate	မၤဘၣ်လိၣ်ဖိးလိၣ်တၢ်
core	တၢ်အကံၢ်,တၢ်သးကံၢ်
covalent bond	က်ကသံၣ်ကသီအကျိၤအကျဲၤလၢအနီၤလီၤအံၣ်လဲးတြီၢ်ဒီးအဲးထီမ်
create	မၤကဲထီၣ်,ဒုးအိၣ်ထီၣ်,မၤလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်
crest	(ဆီမ့တမ့ၢ်ထီၣ်)အခိၣ်သ့ၣ်
crop	သူၣ်ဖျးတၢ်သ့ၣ် ကယံာ်တၢ်လၢပသူၣ်လီၤဖျးလီၤအီၤ
crust	ဟီၣ်ဘ့ၣ်ပုၤ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
crystal	လက်ဖျါကလေး,လက်ဝါဆုံ
crystallization	တံးဒူးကဲထီၣ်ဆူလက်ဖျါကလေး,လက်ဝါဆုံ
cubic	ခယူဘံး,နာၣ်ဘၣ်ယုမဲၣ်သၣ်ပူၤအက့ၢ်အဂီၤ
cubic centimeter	ခယူဘံးစဲထီၣ်မံထၢၣ်
cure	ယါဘျါတံးဆါ
cycle	တံးတရံးသး
cytoplasm	တံးလၢအအိၣ်လၢတံးမူအစဲလံပူၤလၢတပၣ်ယုၣ်ဒီးနယူခလံယးစံ
D	D
dam	တမၢၣ်
data	တံးဂ့ၢ်တံးကျိၤ,တံးဂ့ၢ်ထၢဖိၣ်
data table	တံးဂ့ၢ်တံးကျိၤအတပး
daughter cell	ဖိမုၣ်စဲလံ
decay	ဟးဂီၤကယိကယိ,အုၣ်,ကျၢၣ်
decomposer	တံးလၢအဒူးကျၢၣ်သံလီၤကဘိၣ်တံး
decrease	ဆံးလီၤစ့ၤလီၤ,မၢၤစံးလီၤ,မၢၤစ့ၤလီၤ
defend	တြိဆၢ,ကဟုကယာ်,ဂၢၤယာ်
deficient	တံးတလၢတပဲၤ
define	ဒူးနဲၣ်ဖျါထီၣ်တံးအခိပညိ
definite	လီၤတံးလီၤဆဲး
delta	ထံထၣ်စ့
density	တံးအိၣ်တံးလီၤသး(တံးတံးယါ)
dependent variable	တံးလဲလီၤလၢအဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢပုၤလီၤ,တံးကဲထီၣ်သးတံးလဲလီၤ
deposition	တံးဟံးဖိၣ်ထီၣ်သးအလီၢ်
derived	ဟဲလီၤစၢၤ,ဒီးန့ၢ်ဘၣ်
descend	လီၤစၢၤ
describe	မၢၤဖျါ,တဲဖျါထီၣ်
desert (n)	မဲးမုၢ်ခိၣ်
design(v)	တ့တံးအက့ၢ်အဂီၤ
develop	လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်,ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်
development	တံးဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်
diagram	တံးက့ၢ်တံးဂီၤ,တက့ၢ်ဒိ
dichotomous key	တံးနီၤဖးထီၣ်ဆူခံခိ
difference	တံးလီၤဆီ
digest	(ကဖု)ဂံၢ်ဘျး(တံးအိၣ်)
digestive system	(ကဖု)ဂံၢ်ဘျး(တံးအိၣ်)အကျိၤအကျဲ
directly	လီၤလီၤ
disappearing trait	တံးအက့ၢ်အဂီၤလၢအလီၤမၢ်ကွံၣ်

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
discuss	ဝဲသကိး
disperse	ရၤလီၤအသး
dissolve	မၤပံၢ်လီၤလၢထံကျါ
distance	တၢ်ဒွၢ်စၢၤ
distinctive	လၢအလီၤဆီဒီးတၢ်အဂၤ
distribute	တၢ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤ
disturb	တၢ်မၤတံၢ်တၢ်
diversity	တၢ်လီၤဆီ
DNA	ဒံၢ်အံၣ်အုၢ်
dominant gene	စၢၤသွဲၣ်ကွၢ်န့ၢ်လၢအဒိၣ်စိ
draw	တ့ၢ်(တၢ်ဂီၤ)
dump (v)	ဟံၤလီၤဝဲၣ်ကွဲၣ်,ဟံၤတ့ၢ်ကွဲၣ်
E	E
earthquake	ဟီၣ်ခိၣ်ဟူး
earthworm	ထိးကလဲၣ်
echo	တၢ်သီၣ်သြီ,တၢ်ကလုာ်သီၣ်ကဒါက့ၤ
eclipse	တၢ်ယုၢ်မုၢ်ယုၢ်လါ
ecological succession	တၢ်မူတၢ်ဘီဒီးတၢ်မဲတၢ်မါတဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၢ်သးအလီၤတုၤလၢတၢ်အိၣ်သး
ecology	တၢ်မူဘၣ်ထွဲပိညါ,တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးတၢ်မူတၢ်မဲဒီးန့ၢ်ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤ
ecosystem	တၢ်မူတၢ်
effect	တၢ်ဒိဘၣ်
efficient	လၢအသ့တုၤလီၤတုၤလီၤ
egg	တၢ်ခိၣ်
electric current	လီၤမ့ၣ်ကျါ,လီၤယုၤကျါ
electrical energy	လီၤဂံၢ်သဟီၣ်
electricity	လီၤမ့ၣ်အူ
electromagnet	လီၤမ့ၣ်ထးနါ
electromagnetic spectrum	လီၤမ့ၣ်ထးနါတၢ်ကပိၤအလွၢ်
electromagnetic wave	လီၤမ့ၣ်ထးနါလၢယုၤကျါ
electromagnetism	တၢ်မၤလိဘၣ်ဃးလီၤမ့ၣ်ထးနါ
electron	အံၣ်လဲးထီၣ်
elements	ကံၤစိ,သွဲးစိ,တၢ်အမိၢ်ပုၢ်
elevation	တၢ်ကစီၤထီၣ်ထီ
elliptical	တၢ်စုၢ်ဒံထီၣ်ဒွၢ်ဒံအသိး,တၢ်ပယုၤဒဲး
emit	ဟ့ၣ်ထီၣ်,ထုးထီၣ်
endangered species	တၢ်လၢအစၢၤဘူးကလီၤတူၣ်
endothermic	တၢ်ဃၢၤယုၣ်လၢအဆူးန့ၢ်တၢ်ကီၢ်လၢတၢ်ချါ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
energy	ဂံၢ်သဟီၣ်
energy resources	တၢ်လီၤလၢတၢ်မၤန့ၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်တဖၣ်
ensure	မၤလီၤတံၢ်
environment	တၢ်ခိၣ်တၢ်ယၤ
environmental changes	ခိၣ်ယၤအတၢ်ဆိတလဲတဖၣ်
epithelial	ထံးရှူကထာဘူဘူလၢအကျါၣ်ဘၢဖံးဘ့ၣ်
equal	ထဲသီး,ပုၤသီး
equation	တၢ်မၤပုၤသီးတၢ်
equator	အံၣ်ခွထၢၣ်,ဟီၣ်ကွီၤမုၢ်
equilibrium	တၢ်အဂံၢ်ပုၤသီး
erosion	တၢ်အိၣ်လီၤကလိၤ
error	တၢ်ကမၣ်
esophagus	တၢ်အိၣ်ကျါ
establish	မၤကထိၣ်တၢ်,ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်,ဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျါ
estimate	တယၢ်န့ၢ်တၢ်
estivation	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဒုးအိၣ်ကဒုဖဲတၢ်ကီၢ်ကတီၢ်
eukaryotic	လၢအဘၣ်ယးဒီးအိၣ်ကနံးစၢ(မ်)လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးဖဲလဲတခါမ့တမ့ၢ်
evaluate	တၢ်သမံထံကွၢ်ကဒါက့ၤ
evaporate	သဝံထီၣ်
evaporation	တၢ်သဝံထီၣ်
evidence	တၢ်ဆုၣ်ကီၤ
evolution	တၢ်ခိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်ဆိတလဲသးတဆိဘၣ်တဆိ
example	တၢ်အဒိ
excrete	တၢ်လၢဟဲၣ်ခိၣ်ဒိ(ကပၤ)
exoskeleton	တၢ်အကုကျါ
exothermic	ဂၢ်အတၢ်ခိဆၢလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်
expand	မၤလဲၣ်ထီၣ်အတကွီၢ်
experiment	တၢ်မၤကွၢ်
explain	ရှဲပုး,ဒုးသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်
explanation	တၢ်ရှဲပုး,တၢ်တဲသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်
express (N)	လၢအဖျဲၣ်,လၢအချ့
external	လၢအချါ
extinct	စၢၤလီၤတူၣ်
F	F
fact	တၢ်ဂ့ၢ်
factor	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ
Fahrenheit (°F)	ဖၣ်ရံၣ်ဖဲး

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
fat	ဘိဉ် တာအသိ
fault	ဟိဉ်တဲၤကျိၤ
feature	တာအက့ၢ်အဂီၤ
features	တာအက့ၢ်အဂီၤတဖၣ်
fertilization	တာမၤအိဉ်ထီဉ်ဟိဉ်စိ
fertilizer	ဟိဉ်စိ
fiber	တာအိဉ်လၢအိဉ်ဒီးအယဲၤ
fish	ညဉ်
fixed pulley	ပၣ်ရဲးသၣ်အသံ
flood	ထံဒိဉ်ခိဉ်ယွၤ,ထံလုာ်ဘၢတာ
flower	ဖိ
fluid	တာအထံ
food	တာအိဉ်တာအိ
food chain	တာအိဉ်ထးသ့
food web	တာအိဉ်ကပိၤယဲၤ
force	တာအသဟိဉ်
forecast	ထီဉ်ဒူးဆိ,တဲဟ်ယာ်တာ
form	တာအက့ၢ်အဂီၤ,ဒူးကဲထီဉ်,ဒူးအိဉ်ထီဉ်
former	လၢညါ(တဂၤ,တခါ)
formula	အကျိၤအကျဲ,တာဘျၢအကျဲလၢပုၤကသးဝဲအဂီၢ်
fossil	လၢလိဉ်ဒိ
fossil fuel	လၢလိဉ်ဒိမ့ဉ်ဆဉ်
freezing point	ထံလီၤသကၤအပတီၢ်
frequency	ဝဲအံၤဝဲအံၤ
friction	တာဘဉ်ကံၣ်ဂုဉ်လိဉ်သး
front	တာအမဲဉ်ညါ
fruit	တၢၤသူတၢၤသဉ်
fuel	မ့ဉ်ဆဉ်
filter	ပံၣ်(တာထံတာနီ),နီဉ်ပံၣ်
fulcrum	တာခၢဉ်သးအတီၤပတီၢ်
function	တာဖံးတာမၤ,အကျိၤအကျဲ
Fungi	ကုၤတဖၣ်
G	G
galaxy	ဆဉ်အကရူၢ်တဖၣ်
garbage	တာကမ့ၢ်,တာတယဉ်တဖၣ်
gas	ကိသဝံ
gas giants	ကဲးစံမူဖျၢဉ်ဖးဒိဉ်-လၢအမ့ၢ်ကျဲဉ်ဖံတၢဉ်,နဲးပကျဲ,ယုဉ်ရုနးစံ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
gem	လၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်
gene	တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွၣ်ကွၢ်န့ၢ်
generation	စီၤ
generator	မ့ၣ်အူဝဲးလီၤမ့ၣ်အူဝဲး
genetic engineering	တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွၣ်အကျိၤအကျဲ
genetic material	တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွၣ်အပိးအလိ
genetic variation	တၢ်လီၤစၢၤလီၤသွၣ်အတၢ်လီၤဆီ
geologist	ပုၤယုသ့ၣ်ညါဟီၣ်န့ၣ်ပိညါ
geothermal energy	ဟီၣ်လၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်
germ	တၢ်ဆါအယၢ်
germination	တၢ်ချံအတၢ်ဝဲထီၣ်သီ
glacier	ထံလီၤသကၤအကျိၤ
gland	တၢ်အချံ
global	ဟီၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်
global climate	ဟီၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်အကတီၢ်
global warming	ဟီၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်တၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်
graduated cylinder	ဖျၢၣ်စူလၢအဆီတလဲအသးတဆီဘၣ်တဆီ
gram (g)	ကြံၣ်
graph	လံာ်တၢ်ပြဲ
gravitational	လၢအဘၣ်ယးဒီးဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ထုးယၢ
gravity	တၢ်ထုးယၢ
greatest	အဒိၣ်ကတၢ်
greenhouse gas	ဟီၣ်မဲာ်ထံကလၢကီၢ်သဝံ
groundwater	ဟီၣ်လၢ်အထံ
group	ကရူၢ်
H	H
habit	တၢ်အလုၢ်အလၢ်
habitat	တၢ်မူတၢ်မဲအိၣ်တၢ်လီၢ်ကဝီၤ
hand lens	စူလၢနါ
hardness	တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ
harmful	လၢအမၤဆါတၢ်သ့
healthy habit	လုၢ်လၢ်လၢပဲၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့
heart	သး
heart muscle	သးအယုၢ်ညၣ်
heat	တၢ်ကီၢ်
heat energy	တၢ်ကီၢ်အသဟီၣ်
herbivore	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအိၣ်ထဲတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
hereditary	လီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်တစီၤဘၣ်တစီၤ
hibernation	ဆၣ်ဖိကိၣ်ဖိဒူးလၢတၢ်ဂီၢ်ကတီၢ်
hormone	ဟိၣ်မိ
host	တူၢ်လိာ်, ပှၤတူၢ်လိာ်တၢ်
humid	စုၣ်စိၣ်
humidity	လၢအစုၣ်စိၣ်
hurricane	ကလံၤမုၢ်ဟၣ်ရံၣ်က့
hydroelectric power	ထံၣ်လီၤသဟိၣ်
hygrometer	ဟဲးကြိၣ်မံထၢၣ်-နီၣ်ထီၣ်တၢ်စုၣ်စိၣ်
hypothesis	တၢ်ဆိကမိၣ်ထံတယၢ်တၢ်အပတီၢ်
identify	ဟ်ဖျါထီၣ်
identical	လီၤကၢ်တမံၤယီၤဒီးသီးသီး
igneous	(လၢၢ်)လၢအကဲထီၣ်ခိဖျိကစၢ်မ့ၣ်အူအထံ
igneous rock	လၢၢ်မ့ၣ်အူ
illuminate	မၤကပီၤ, လုကပီၤ မၤညီထီၣ်လၢကနၢ်ပၢၢ်ထီၣ်တၢ်
illustrate	တ့ဖျါထီၣ်အဂီၢ်
immune system	နီၢ်ခိၣ်ကြိဆၢ
inclined plane	တၢ်လၢအအိၣ်ဒီးမဲၣ်ဒါလၢအထိတကပၤအဖုၣ်တကပၤ(တၢ်တစ္ဆး)
increase	မၤအါထီၣ်
independent variable	တၢ်လဲလိာ်အသးဒၣ်ဝဲ
indicate	ဒူးနဲၣ်တၢ်, နဲၣ်ဖျါတၢ်
individual	နီၢ်ကစၢ်တဂၤဘၣ်တဂၤ
infection	တၢ်ဘၣ်ကၢ်
inference	တၢ်ဆိကမိၣ်ဒူးဘၣ်ထွဲက့ၤတၢ်
information	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
ingredient	တၢ်တမံၤလၢအယါယုၣ်အသးဒီးတၢ်အါမံၤဒီးကဲထီၣ်တၢ်တမံၤယီၤ
inherit	ဟ့ၣ်သါတၢ်န့ၢ်သါ
inherited adaptation	တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်န့ၢ်သါ
inherited trait	တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်လီၤဆိလၢဟဲလီၤစၢၤလီၤသွဲၣ်
insect	တၢ်ဖိလံၤဖိယၢ်
insulator	တၢ်မၤလီၤဖးတၢ်ဒီးတၢ်ဂၤ
interact	ဝဲဘၣ်မၤဘၣ်လိာ်အသးကဲကဲ
internal	လၢအပူၤ, လၢအနွဲပူၤ
interpret	တၢ်တဲကျိး, တၢ်ရှုပုးတၢ်အခီပညီ
interval	န့ၣ်လီၤမၤတံၢ်တၢ်တၢ်လၢတၢ်ဘၣ်စၢၤ
inversion	မၤကဒါခိၣ်ခံအသး

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
invertebrate	ဆင်ဖိကိာ်ဖိလၢအပျိုပံတအိၣ်
ion	အဲးတိ(မ်)မ့တမ့အဲးတိ(မ်)ကရူၢ်လၢအအိၣ်ဒီးလိမ့ၣ်အူၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်
ionic bond	အဲးတိ(မ်)လၢအအိၣ်ဒီးလိမ့ၣ်အူၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်လၢအအိၣ်လၢကံၢ်ဖိၣ်အပူၤ
iron (Fe)	ထးအစီ
irregular	လၢအတမ့ၢ်အလုၢ်အလၢအသိးဘၣ်
isolate	ဟံလီၤဟံလီၤဖျိၣ်
J	J
jellyfish	ရူၣ်
joint	ယံဆၢ
K	K
kilogram (kg)	ကံလိကြံမ်
kiloliter (kl)	ကံလိလံထၢၣ်
kilometer (km)	ကံလိမံထၢၣ်
kinetic energy	တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်တမံၤခိဖျိအဟူးၤဂၤသးသး
kingdom	ဘီမုၢ်
knowledge	တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်
L	L
label	လံာ်မံၤပနီၣ်
landslide	ဟီၣ်ခိၣ်လီၤလၢ်,ကစၢ်လီၤလၢ်
large intestine	ပံာ်ဖးဒိၣ်
larva	ခံၣ်န့ၣ်,ခံၣ်နီၣ်-(ပိးတံးလံး)
laser	လုစၢ်-တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအထူးထီၣ်တၢ်ကပီၤအယဲၤလၢအဆူၣ်တဖၣ်
latitude	ဟီၣ်ကွီၤဒါ
lava	လၢၢ်ထံကီၢ်
layer	(တၢ်)အကထၢ
leaf	တၢ်အလၢၣ်
learned	မၤလိ
learned adaptation	မၤလိမၤဘၣ်လိာ်ဘၣ်ဘျိးတၢ်
least	လၢအစ့ၤကတၢ်
levee	ထံတမၢၣ်ဖိ
lever	နီၣ်တကၢ
life cycle	တၢ်သးသမူအတၢ်လဲၤတရံးသး
life span	တၢ်သးသမူအထီ
lift	စိာ်ကဖိထီၣ်,စဲးစိာ်တၢ်ယၢ
light	တၢ်ကပီၤ
light-year	တၢ်ကပီၤလဲၤတၢ်ယံၤအနီၣ်
line graph	ပနီၣ်တၢ်ပံာ်,ပနီၣ်ကြးပံ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
lines of force	တၢ်အသဟီၣ်အကျိၤတဖၣ်
link	မၤစဲးဘူး,မၤဘျးစဲ
liquid	တၢ်ထံတၢ်နီ
list	စရီ
liter (L)	လံးထၢၣ်
liver	(တၢ်အ)သ့ၣ်
location	တၢ်လီၤတၢ်ကျဲ
longitudinal wave	လၢယွဲၤလၢအသးသးသယဲၤအသးဆူတၢ်ပညိၣ်လီၤ
loudness	တၢ်သီၣ်ဖးဒိၣ်
lunar eclipse	တၢ်ယူၢ်လါ
lungs	ပသီၣ်
luster	တၢ်ကလၢ,တၢ်ကပိၤ
M	M
machine	စဲးဖိကဟၣ်
magma	လၢၢ်ထံကီၢ်လၢကစၢ်မ့ၣ်အူပူၤ
magnet	ထးနါ
magnetic field	ထးနါအိၣ်အလီၢ်
magnetic force	ထးနါဂံၢ်သဟီၣ်
magnetism	ထးနါအသဟီၣ်
magnifier	တၢ်မၤဒိၣ်မၤလဲၢ်ထီၣ်တၢ်
maintain	၁.အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ,ကတိၤ,၂.ပံၤဂၢ်ပံၤကျၢၤ
major	လၢအါတက့ၢ်,လၢအကါဒိၣ်
mammal	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒုးအီအဖိလၢအနီၢ်ထံ
manage	ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ
mantle	ကျၢၢ်ဘၢတၢ်,အဘ့ၣ်ကူ
mass	တၢ်အတယၢ်,တၢ်အသံးအကၢ်
material	တၢ်ပိးတၢ်လီ
materials scientist	ပုၤစဲးအုၣ်ဖိလၢအယုသ့ၣ်ညါတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်အရူဒိၣ်တဖၣ်
matter	မဲးထၢၣ်(နၢ်ကံၢ်)
measure	ထီၣ်ဒူးတၢ်
measurement	တၢ်ထီၣ်တၢ်ဒူးတၢ်
mechanical energy	စဲးဖိကဟၣ်ဂံၢ်သဟီၣ်
mechanical weathering	စဲးဖိကဟၣ်အတၢ်အိၣ်သး
medium	တၢ်တမံၤလၢလၢယွဲၤလဲၤခီဝဲ
meiosis	မဲးအီစူး-တၢ်မၤအသးလၢအအိၣ်ထီၣ်လၢသ့ၣ်ထံးစဲလဲအပူၤလၢ
melting point	တၢ်ပျံၢ်လီၤအပတီၢ်
metal	သးတူး

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
metallic bond	သးတူးအကျါအကျဲလၢအဟံးကျါယာ်အဲးထိမ်လၢမိၣ်လံၣ်ခယူအပူၤ
metalloid	လၢအတမ့ၢ်သးတူး,လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးသတူးဒီးတမ့ၢ်သးတူးခံမံၤလၢၣ်
metamorphic	(လၢၣ်)လၢအဆိတလဲအက့ၢ်အဂီၤခီဖျိတၢ်ကီၢ်,တၢ်ဆီၣ်သနံး.
metamorphic rock	လၢၣ်ဆိတလဲ(လၢၣ်ပျိၣ်လဲ)
metamorphosis	ကျိၤကျဲလၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဆိတလဲအသးတဆိဘၣ်တဆိ-အက့ၢ်အဂီၤလၢ
meter (m)	မံထၢၣ်
meter stick	မံထၢၣ်ဘိ
method	ကျဲသနု
metric ruler	မဲးတြးပနီ
microscope	မဲးခြိၣ်စကိး
mid-ocean ridge	ထံသုးအတၢ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဟူးလၢတၢ်ဟ်လီၤအီၤလၢမးသမံးခၢၣ်သး
migration	တၢ်သုးလီၤသုးကျဲ
Milky Way	ဆၣ်ဘုမုၢ်
milligram (mg)	မံၣ်လံၣ်တြမ်
milliliter (mL)	မံၣ်လံၣ်လံထၢၣ်
millimeter (mm)	မံၣ်လံၣ်မံထၢၣ်
mineral	ဟီၣ်လၢပနံၣ်
mitochondria	က့ၢ်ဂီၤတၢ်ဆိလီၤသးလၢတၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤအါအါလၢမဲလဲအါတက့ၢ်အပူၤ,
mitosis	မဲထီစူး-မဲလဲနီၤဖးလီၤသးဆူ
mixture	တၢ်လၢအကျဲကျိၤလိာ်အသး,ကၢ်ကျိၣ်
model	တၢ်အဒိ
moisture	တၢ်ဘၣ်စီၣ်
molecule	မိၣ်လံၣ်ခယူ-အဲးတိမ်အတၢ်ဟ်ဖိၣ်ပံးယာ်တၢ်လိာ်သး
mollusk	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအပျိၣ်ပံတအိၣ်-အိၣ်ဒီးအမိၢ်ပုၤလၢအစၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ကး
Monera	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအိၣ်ဒီးအဖိထဲတနံၣ်တဘျီ
monoculture	တၢ်သ့ၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိတမံၤမိၤလၢတၢ်လိာ်တတီၤအပူၤ
moon	လါ
motion	တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
motor	မဲး
mountain	ကစၢ်
mouth	ကီၢ်ပူၤ
movable pulley	ပၣ်ရံးလၢအသုးအသးသ့
mucus	ကဟး
muscle	ယုၢ်ညၣ်
muscle tissue	ယုၢ်ညၣ်ထံးရှူ
muscular system	ယုၢ်ညၣ်အကျိၤအကျဲ
mutation	တၢ်ဆိတလဲတၢ်အက့ၢ်အဂီၤ,အန့ၢ်ခၢၣ်အစၢၤအသ့ၣ်

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
muticellular	တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအဲလဲၣ်ဟံၣ်ဖှိၣ်ထီၣ်အသး
N	N
natural gas	န့ဆၢၣ်ကၢ်သဝံ
natural resource	န့ဆၢၣ်တၢ်အိၣ်ယၢၤ
natural selection	န့ဆၢၣ်အတၢ်ယုထၢ
nebula	ကၢ်သဝံမ့တမ့ၢ်တၢ်ကမူၣ်လၢတၢ်ထံၣ်အိၣ်သ့လၢမူဖးဖိ,
negative	လၢအတအၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ,လၢအသမၢတၢ်
nervous system	ထူၣ်ပျၢ်နၢၢ်အကျိၤအကျဲ
net force	ဂံၢ်သဟီၣ်လၢအအိၣ်လီၤတဲာ်
neuron	စဲလဲလၢအစိၣ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ကစီၣ်ခိဖျိနၢၢ်အကျိၤအကျဲ
neutral	လၢအဘၢၣ်စၢၤ
neutron	နယူထြိၣ်(နံ)
Newton	နယူတၢ်
niche	တၢ်လီၢ်လီၤကအိ
nimbus	န့ဘၢးစံတၢ်အၢၣ်
nitrogen	နဲးထြိၣ်က့ၣ်
noble gas	ကဲးစံလၢအအိၣ်တလဲသးတသ့
nonmetal	တၢ်လၢတမ့ၢ်သးတူး
nonrenewable	လၢတၢ်မၤသိထီၣ်အိၣ်တသ့
nonrenewable energy resource	ဂံၢ်သဟီၣ်တၢ်အိၣ်ယၢၤလၢတၢ်မၤသိထီၣ်အိၣ်တန့ၢ်
nonrenewable resource	တၢ်အိၣ်ဟံလၢတၢ်မၤသိထီၣ်အိၣ်တန့ၢ်
nose	နါဒု
nuclear energy	နှူၣ်ယၢၤဂံၢ်သဟီၣ်
nuclear fusion	အဲထီၣ်မံးဟံဖှိၣ်လၢအထူးထီၣ်တၢ်တဟီၣ်
nucleus	နယူခလံယၢးစံ
nutrient	တၢ်အိၣ်န့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါ
O	O
objective lens	တၢ်လၢတၢ်ကွၢ်အိၣ်အဘူးကတၢ်
observation	တၢ်ကွၢ်ထံကွၢ်ဆး,တၢ်ကွၢ်နီၣ်ကွၢ်ယါ
observe	ကွၢ်ထံကွၢ်ဆါ,ထီၣ်ဒိကန့ၣ်ယုာ်
obtained	မၤန့ၢ်
occur	ကဲထီၣ်အသး,အိၣ်ထီၣ်
ocean	မးသမံး
odor	တၢ်နၢတၢ်န့ၢ်
offspring	အစၢၤအသ့ၣ်,အချဲအသၣ်
omnivore	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်တၢ်ကိးကလုာ်ဒဲး
ooze	စ့ၢ်,ထံစ့ၢ်,ပြဲၢ်ထီၣ်

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
opinion	တၢ်ထံၣ်
orbit	မူဖျၢၣ်အကျိၤ
order	ရဲၣ်လီၤသးလၢအလီၢ်ဒၣ်ဝဲ
organ	ကွၢ်ဂီၤခွဲ
organ system	ကွၢ်ဂီၤခွဲအကျိၤအကျဲ
organelle	ဝဲလ်လၢအမၤတၢ်လီၤဆိတမံၤလၢတၢ်မူဝဲလ်အပူၤ
organism	တၢ်လၢအသးသမူအိၣ်
organize	သးကျဲၤ,ရဲၣ်ကျဲၤ
original	တၢ်အခိၣ်ထံး,ဂံၢ်ခိၣ်ထံး,လၢအကဲထီၣ်ဆိ
ovary	ပိၣ်မုၣ်(အခံၣ်လီၢ်)
overabundance	နီၢ်ဂံၢ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်
overcome	မၤနၢၤတၢ်ဖျိတၢ်နး,လဲၤခိဖျိတၢ်နးတၢ်ဖျိ
overpopulation	ပှၤနီၢ်ဂံၢ်အါတလၢ
ovule	တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိအချံၢ်ထံးဝဲလ်
oxygen	အီးစံၣ်က့ၣ်
ozone	အိၣ်စိ,အီးစံၣ်က့ၣ်ကၢ်သဝံတကလုာ်
P	P
parallel circuit	လီၢ်ဂံၢ်ယွၤကျိၤသယဲၤ
parasite	တၢ်လၢအမူလၢတၢ်ဂၤအလီၤ
parent cell	မိၢ်ပၢ်စလ်
particle	တၢ်ကမံၣ်ဖိ,တၢ်အဖျၢၣ်ပြဲ
pattern	တၢ်အခိအဝဲာ်
pedigree chart	(ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ)အတၢ်ဖဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်လံာ်တိၤပြဲ
perceive	(ထံၣ်,နၢ်ဟူ,ထိးဘၣ်)သ့ၣ်ညါ
percent, percentage	မုးကယၤ
period	တၢ်ဆၢကတီၢ်,တၢ်အကတီၢ်
periodic table	တၢ်ပာ်ဖျိၣ်တုၤလီၤပာ်ကၢ်စိအသူးအသ့ၣ်လၢတၢ်တပၢးအပူၤ
permanent magnet	ထးနါလၢအတဟးဂီၤ,ထးနါလီၤစိၤ
pesticide	တၢ်မၤသံတၢ်ဖိယၢ်
petroleum	ကျဲတံး,ရဲၣ်နီၣ်
phases	(လၢ)အကွၢ်အဂီၤလၢအအိၣ်ဖျါထီၣ်
phenomena	ဘၣ်ယးတၢ်လၢအအိၣ်ဖျါဝဲလီၤတၢ်လီၤဆိ
phosphorus	ဖိးစဖၢရၢးစ်
photosynthesis	ဖိၣ်တိၣ်ဝဲသစး-
physical	ကွၢ်ဂီၤ
physical change	တၢ်လဲလိာ်လၢအပျိၣ်လဲကွၢ်ဂီၤတၢ်အိၣ်သးလၢတၢ်တမံၤအပူၤဘၣ်ဆၣ်တ
physical property	ကွၢ်ဂီၤအသူးအသ့ၣ်

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
physical weathering	မူခိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤအတၢ်အိၣ်တြျၢ်ကွၢ်ဘၣ်ယးကွၢ်ဂီၤ
pie chart	လံၣ်တၢ်ဖျါကဝီၤကျိၤ
pie graph	လံၣ်တၢ်ပြဲကဝီၤကျိၤ
pistil	ဖိအဘိလၢအချံအိၣ်လၢအခိၣ်ထံးတခိ
pitch	တၢ်သိၣ်အပတီၢ်
planet	မူဖျၢၣ်
Plantae	တၢ်ခဲတၢ်မၤ
plasma	ဖလးစမၣ်
plate	ဟီၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်အဖိခိၣ်တကထၢ
plate tectonics	သံၣ်အိၣ်ရံၣ်လၢအဒုးသ့ၣ်ညါဟီၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်အဘ့ၣ်ပှၢ်ဒီးတၢ်လၢအဘၣ်ယး
poison	တၢ်အစ့ၣ်တၢ်ပျၢ်
polar	ဟီၣ်စိးလီၢ်ကဝီၤ,ကလံၤစိးကလံၤထံးဟီၣ်ခိၣ်ထံး
pollen	ဖိကမူၣ်,ဖိအပြုး
pollinate	တၢ်ခိတလဲဖိကမူၣ်တဖၣ်ဒီးမၤအါထီၣ်အဖိအစၢၤ
pollutant	တၢ်လၢအဒုးဘၣ်အၢတၢ်
pollution	တၢ်မၤဘၣ်အၢတၢ်
population	ပှၢ်နီၣ်ဂံၢ်
position	အလီၢ်တအကျဲ,တၢ်အလီၢ်
positive	လၢအကဲထီၣ်သ့,လၢအလၢပဲၤထီၣ်သ့
potential energy	တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢလၢတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ဟံၣ်တံၤဟံၣ်စၢၤအီၤဒီးအလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်တၢ်စူးကါအိ
precipitation	တၢ်သဝံလၢအဖဲလီၤဒ်တၢ်စူၤထံ,မူခိၣ်ဖိ,ဘျၢၣ်တဖၣ်အသိး
predator	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဂၤတဖၣ်အညၣ်
predict	တယၢ်တၢ်
prediction	တၢ်တယၢ်ဆိဟံၣ်စၢၤတၢ်
presence	အခိၣ်ထံး,တၢ်အ(မံၣ်ညါ)(ဂီၤထံး),တၢ်အိၣ်ဝဲ
preserve	ဟံၣ်ယၢ်,ဟံၣ်ကီၤ
pressure	တၢ်ဆိၣ်သနံး,တၢ်ဆိၣ်တံၢ်
prevailing winds	ကလံၤလၢအအူဆူၣ်
previous	လၢညါတဘျီ,လၢအပူၤကွၢ်
prey	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ဖိၣ်အိၣ်အီၤ
primary	တၢ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံး
probable	လၢအမ့ၢ်သ့,လၢအကဲထီၣ်သ့,မၤအသးသ့
procedure	တၢ်အကျိၤအကျဲ
process	တၢ်အကျိၤအကွၢ်,ကျဲကပူၤ,တၢ်မၤကျဲ
producer	ပှၢ်ထူးထီၣ်တၢ်,ပှၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်
product	ပနံၣ်,တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်ထူးထီၣ်အီၤ
prokaryotic	တၢ်သးသမူအိၣ်တကလုၢ်လၢ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
property	တၢ်အသူးအသ့ၣ်,တၢ်အလၢ်အပွၤ
protect	ဒိသဒါ
protein	ဖရိၣ်ထံနံ
Protista	ဖြိၣ်ထံးစတၢ်
proton	ဖြိၣ်တီၣ်(မ်)
provide	မၤန့ၢ်
pulley	ပၣ်ရံးသၣ်,နီၣ်ပၣ်ရံး
Punnett square	လံာ်တၢ်ဖျါလၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ် allele
pupa	သံမိၢ်ပီၤဒၤ,ခံၣ်နီၣ်(ပိုးတံးလံး)
R	R
radiation	တၢ်ထူးထီၣ်ဆဲးကလၢထီၣ်အဇၢ်
radioactive	ရူဒ်အိၣ်ဂၢ်ကဖိထီၣ်,တၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကပီၤအဇၢ်
radioisotope	ဆဲးစိထိး(ဖ)လၢအိၣ်ဒီးဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကပီၤအဇၢ်
rarefaction	တၢ်မၤဘူမၤစ့ၤလီၤဂၢ်သဝံတဖၣ်
rate	တၢ်အယုၣ်
ray	တၢ်အယဲၤ
react	(တၢ်)မၤဆၢကဒါက့ၤတၢ်,(တၢ်)တြီဆၢကဒါက့ၤတၢ်
reactant	တၢ်လၢအဆိတလဲအသးဖဲတၢ်တြီဆၢကဒါက့ၤတၢ်အခါ
rearrange	တၢ်ရဲၣ်လီၤဟံၣ်ကဒါက
reason	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ
receive	ဒီးန့ၢ်,မၤန့ၢ်
recessive gene	ကွၢ်အစၢၤအသ့ၣ်လၢအဂံၢ်အစၢ်
recognize	မၤနီၣ်ဘၣ်,ကွၢ်နီၣ်ဘၣ်
record	မၤနီၣ်မၤလါ
rectum	ခံပူၤ
recycle	တၢ်ဒူးကဲထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်လၢတၢ်စူးကွၢ်အိၣ်တဖၣ်ဆူတၢ်လၢပသုအိၣ်သ့
reduce	မၤစ့ၤလီၤ
refer	လၢအမၤဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးလိာ်သး
reflect	ဒိဘၣ်ကဒါက့ၤ
reflection	တၢ်ဒိဘၣ်
reflex	ဂံၢ်သဟီၣ်ဒိဘၣ်ကဒါက့ၤတၢ်
refract	ဆိတလဲတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢယွဲၤ
refraction	တၢ်ဆိတလဲတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢယွဲၤ
regulation	တၢ်သိၣ်တၢ်သီ,တၢ်ဘျၢ
relationship	တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သး
relative humidity	ထံသဝံလၢကလံၤကျါ
release	ပျံၤလီၤ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
relevant	လၢအဘၣ်ယးဒီး
remain the same	အိၣ်ဒ်အလီၢ်လီၢ် အိၣ်တ့ၢ်ဒ်အလီၢ်လီၢ်
remains	အိၣ်တီၢ် အိၣ်တ့ၢ်
renewable	တၢ်မၤသီထီၣ်ကဒါက့ၤအီၤ
renewable energy resource	တၢ်မၤသီထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်အလီၢ်တဖၣ်
renewable resource	တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤတၢ်အိၣ်ယၤ
represent	ဂဲၣ်ခၢၣ်စး
reproduce	ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤအီၤ
reproduction	တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤအီၤ
reptile	ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအစ့ၤဒီးဟုအိၣ်
required	လိၣ်ဘၣ်
resist	ခိၣ်ဆၢ,ထီၣ်ဒါ,တြီဆၢ
resistant to	လၢအခိၣ်ဆၢတြီဆၢဝဲန့ၢ်
resource	တၢ်အိၣ်ယၤ,တၢ်လၢအအိၣ်
respiration	တၢ်သါထီၣ်သါလီၤ
respiratory system	တၢ်သါထီၣ်သါလီၤအကျိၤအကျဲၤ
respond	စံးဆၢ,ခိဆၢ
response	စံးဆၢ,ခိဆၢ
responsible	အိၣ်ဒီးမူဒါ
restore	မၤက့ၤ,ဘိက့ၤ,မၤဘျါက့ၤ
result	တၢ်အစၢ
reuse	သုကဒါက့ၤ,စူးကါကဒါက့ၤ
reverse	တၢ်လၢအချၢတကပၤ,တၢ်လၢအကဒါတကပၤ
revolution	တၢ်တရံးအသး,တၢ်လဲလိၣ်သး
revolve	တရံးအသး,ဒုးတရံး
rock	လၢၢ်
rock cycle	လၢၢ်အတၢ်လဲၤတရံးသး
role	တၢ်အသနၢၣ်
root	(တၢ်)အဂံၢ်
rotate	တရံးအသး(လၢဝၣ်ရိလီၤ)
rotation	တၢ်တရံးသး
runoff	ထံယွၤလီၤကွံၣ်
rust	ထးအ့ၣ်ထီၣ်,ထီၣ်အ့ၣ်
S	S
saliva	ထူးပျၢထံ
salivate	ထူးပျၢထံထီၣ်
scale	နီၣ်ထီၣ်စက့

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
scarce	ကၤ,စ့ၤ,တအိၣ်အါဘၣ်.
scientific inquiry	စဲအ့ၣ်တၢ်သံကွၢ်,စဲအ့ၣ်တၢ်ယုသ့ၣ်ညါ
scientific investigation	စဲအ့ၣ်တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါတၢ်.
scientific law	စဲအ့ၣ်တၢ်စိၣ်တၢ်သီ
scientific name	စဲအ့ၣ်အမံၤ
scientific thinking	စဲအ့ၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမး
scrape	ကွးကွံၣ်
screw	ထးပဝံၣ်
sea floor spreading	ပိၣ်လဲၣ်ထံလၢ်မဲၣ်ဖံးခိၣ်ရၤလီၤသး
sea level	ပိၣ်လဲၣ်ထံမဲၣ်ဖံးခိၣ်
season	တၢ်အကတီၢ်
secondary	ခံမံၤတမံၤ,လၢအတမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်
sediment	လီၤဒး
sedimentary rock	လၢၢ်လီၤဒး
sedimentation	တၢ်လီၤဒး
seed	တၢ်ချံတၢ်သၣ်
seedling	တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိဖးထီၣ်သီ
seep	စ့ၢ်ထီၣ်,စံၢ်ထီၣ်
select	ယုထၢ
selective breeding	တၢ်ယုထၢဘူၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ
sense	စ့ၣ်
sense organ	စ့ၣ်က့ၢ်ဂီၤန့ၣ်
series circuit	လီၤယုၤစၢ်ရံးကျိၤ
settle	ဘျါဘၣ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ပီၢ်,မၤဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးတၢ်,ဆိလီၤလီၢ်ကျဲ
sewage	ထံဘၣ်အဘၣ်သီ
sex cell	မုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးစဲလ်
sex cells	မုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးစဲလ်တဖၣ်
sexual	မုၢ်ခွါသ့ၣ်ထံး
shape	တၢ်အက့ၢ်အဂီၤ
shell	(တၢ်)အကု
shield volcano	ကစၢ်မ့ၢ်အူဖးလၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘံတစး
shiver	ကနိးကစ့ၣ်,ကနိး
significant	လၢအခိပညီအိၣ်လီၤဆိ,လၢအခိၣ်အမ့ၢ်,လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်တမံၤမံၤ
similarity	တၢ်လၢအလီၤကံၢ်,တၢ်လၢအလီၤပလိၣ်
simple machine	စးဖိကဟၣ်ယိယိ
siren	ပီၤအူရူၤ,မုၢ်ပလီၢ်
situation	တၢ်အိၣ်သး

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
skeletal muscle	ယုတကွိုင်ညှပ်ထူ
skeletal system	ယံကွိုင်အကျါအကွန်
small intestine	ပုံဒ်ဖိ
smog	မုန်အူလုတ်ဖိုင်လီသးဒီးဘျှန်မုန်
smooth muscle	ယုညှပ်လါအချူ
soil	ဟိန်ခိန်ညှပ်ထူ
soil texture	ဟိန်ခိန်မဲဒ်ဖိခိန်အဖဲဒ်ဘျှန်
solar cell	တပ်ပီးတပ်လီလါအဟံးမုန်အသဟိန်ဒီးဆိတလဲက့အူလီဂံသဟိန်
solar eclipse	တပ်ယုန်မုန်
solar energy	မုန်ဂံသဟိန်
solar system	မုန်အကရူဂံ
solid	တပ်ကိန်လိန်
solidification	တပ်ဒုးကဲထိန်တပ်ကိန်လိန်
solubility	တပ်လါအပုံဂံလီသ့
solute	တပ်လါအပုံဂံလီ
solution	တပ်အစၢ,တပ်ကျဲထံ,တပ်ပုံထံ
sound	တပ်ကလုန်အသိန်
sound recorder	တပ်ဖိန်တပ်ကလုန်အသိန်
source	တပ်အခိန်ထံး,တပ်အဂံအထံး
space	မူပျီ,တပ်လီဟိတပ်လီပျီ
specialize	တပ်ဟ်လီဆီ
species	စၢၤ,အစၢၤအသ့
specific	လါအဟ်ဖျါထိန်လီတပ်
speed	တပ်အချူ
sperm	ပိန်ခါအဆိုး,ပိန်ခါချုံ
spill	လီလဲဒ်,မၤလီလဲဒ်လီဆံ
spinal cord	ပျီယံနာန်ကရူဂံ
spiral	တိကွိုင်သဝံး
sponge	ကုပိန်လဲ
spore	တပ်ချုံပျဲကဒ်
spring	ထံမူ,မိ ချုံကွိုင်
spring scale	ချုံကွိုင်စက့
sprout	(တပ်)ဟဲထိန်သိ
squint	ဘိန်ဆဲးအမဲဒ်
stable	လါအဂံအကျါ,လါအဆိန်ဂံတပၢ
stages	တပ်အပတီတဖန်
stamen	ဖိဖါဘိ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
star	ဆင်
starch	ခပ်ဘိတ်ဟဲးဒြဲးတဲးဖိတ်လံးတဖၣ်,တဲးလဲးအိၣ်ဒီးအယဲးတဖၣ်
state	ဟံးဖျါထီၣ်
static charge	တဲးထဲးန့ၣ်လီၤလီၤမ့ၣ်
static electricity	လီၤမ့ၣ်အူလဲးအဂဲၢ်အကျါ
stem	အထူၣ်
stigma	ဖိအမိၢ်အပြဲး
stimulus	တဲးလဲးအသးသမူအိၣ်တဖၣ်အတဲးဒိဆဲးက့ၢ်တဲး
stomach	ကဖု
stopwatch	န့ၣ်ရံၣ်လဲးအထီၣ်တဲးဆဲးကတုၢ်လဲးတဲးအထီ
strain	ပံၢ်ထံ (ညၣ်ထူၣ်)ဖုၣ်ဆဲး
strategy	တဲးမၤရဲၣ်ကျဲးခိၣ်သ့ၣ်
strato	စကြွထီၣ်ကလံးကထဲး
stratus cloud	စကြွထီၣ်တဲးအါၣ်
streak	တဲးကပီၤအယဲးတဘိ
structural adaptation	တဲးမၤဘၣ်လိၣ်အဲးတီ(မ်)လဲးအအိၣ်လဲးအိၣ်လံၣ်ခယူအပူၤတဖၣ်အရဲၣ်
structure	တဲးဆိလီၤဟံးလီၤသး
sublimation	ကဲးအတဲးဆိတလဲးအသး
subsoil	ဟီၣ်ခိၣ်လဲးအအိၣ်လဲးဟီၣ်ခိၣ်မဲးမဲးခိၣ်အဖိလဲး
substance	တဲးအသးအကဲး,တဲးအမိၢ်ပုၢ်
sugar	အံသ့ၣ်ဆဲး
sulfuric acid	စၣ်လဖရူးအဲးစူး
summarize	တဲးကွဲးဖုၣ်လီၤတဲး
supernova	တဲးမၤပီၤဖးသ့ၣ်ဖးထီၣ်ကွဲးဆၣ်ဖးဒိၣ်
support	တဲးဆိၣ်ထွဲးမၤစၢၤ
surface	တဲးအမဲးမဲးခိၣ် တဲးအချါ
survey	တဲးယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ
survival	ပူၤဖျဲးလဲးတဲးသံ,အိၣ်မူတုၢ်ဒီး
survive, survival	ပူၤဖျဲးလဲးတဲးသံ,အိၣ်မူတုၢ်ဒီး
swamp	ကပျါ
sweat	ကပၤထီၣ်
switch	လဲးလိၣ်အသး
system	အကျိၤအကျဲး
T	T
table salt	အံသ့ၣ်လဲးအကမူၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလဲးတဲးပၣ်အီၤလဲးစီၤနီၢ်ခိၣ်
tadpole	ဘၢၣ်ဘိ
tape measure	နီၣ်ထီၣ်

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
technology	ဖဲးဖိကဟာ်ပိညါ
telescope	ထဲာ်လံာ်စကိး
temperate	ဖဲးအဘာ်ဘာ်
temperature	တၢ်ကိာ်တၢ်ခုာ်
temporary magnet	ထးနါတဖိာ်တလီာ်
terrestrial planets	မူဖျါာ်လွံာ်ဖျါာ်လၢအဘူးကတၢ်ဒီးမုာ်-မါ(ရ်),ဘံးနးဒ်.
test	တၢ်မၤကွၢ်
theory	သံာ်အိာ်ရံာ်
thermal energy	တၢ်ကိာ်ဂံာ်သဟီာ်
thermometer	သမိမံထၢာ်-နီာ်ထီာ်တၢ်ကိာ်တၢ်ခုာ်
thunderstorm	လီဖျးကလံာ်မုာ်လီာ်
tide	ပိာ်လဲာ်ထံထီာ်ထံလီာ်
tilt	တၢ်ဘံးလီာ်
time	တၢ်ဆၢကတီာ်
tissue	ထံးဂျါ
tool	တၢ်ပိးတၢ်လီာ်
topsoil	ဟီာ်ခိာ်မဲာ်ဖဲးခိာ်အဖိခိာ်တကထၢ
tornado	ကလံာ်မုာ်ဖးခိာ်
trachea	ကလံာ်ကျါဖးခိာ် တၢ်မုာ်တၢ်ဘိဖဲလ်အကျါဘိ
trait	နီာ်တဂၤအတၢ်လီာ်ဆီ
transfer	စိာ်ဆူာ်လီာ်
transform	တၢ်ဆီတလဲကွံာ်
transport	ဝံစိာ်တီဆူာ်
transport system	ဝံစိာ်တီဆူာ်အကျါအကျဲ
transverse wave	လပိခိာ်တူာ်
trench	တၢ်တြိလၢပိာ်လဲာ်ခံး
trial	တၢ်မၤကွၢ်တၢ်
tropical	တၢ်ကိာ်လီာ်ကဝီာ်
troposphere	ကလံာ်ကထၢအဖျါာ်ကတၢ်တကထၢ
trough	တၢ်လီာ်ဖဲတၢ်ဆိာ်သနံးစ့
tumor	တၢ်ကိာ်လိာ်
turbine	ကဟာ်တရံး
type	အကလုာ်

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
U	U
unbalanced forces	ဂံၢ်သဟီၣ်လၢတၢ်ကၢၤအိၣ်တၢ်န့ၢ်,ဂံၢ်သဟီၣ်လၢအယၢအဖုံတထဲသိး
unequal	တၢ်တထဲသိးတုၤသိး
unicellular	စဲလ်တဖျၢၣ်
unique	လၢအလီၤဆီ
universe	မူဟီၣ်ကယၢ-မုၢ်,လၢ,ဆၢ
unstable	တဂၢၢ်တကျၢၤ
V	V
vacuole	တၢ်အပူၤဖိလၢအအိၣ်လၢထံးရှၢအပူၤ
valley	တၢ်တြီၤ
vapor	တၢ်သဝံ
variable	လၢအလဲလိာ်သးသ့
variation	တၢ်လီၤဆီလိာ်သး
variety	တၢ်အကလုာ်ကလုာ်
vascular system	ကျိၤဘိလၢအဆူၤထီၣ်ဆူၤလီၤသွံၣ်မ့တမ့ၢ်
vascular tissue	ထံးရှၢလၢအအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ပူၤလၢအဆူၤထီၣ်ဆူၤလီၤတၢ်လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ
vegetable	တၢ်ဒီးတၢ်လၢ
vehicle	သိလ့ၣ်
vein	သွံၣ်က့ၤကျိၤ
velocity	တၢ်အချ့
vertebrate	ဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးပျီၢ်ပံ
vibrate	ဟူးဝး,တရုၤအသး
virus	တၢ်ဆါဃာ်
visible	လၢတၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၣ်သံ,လၢအဖျါ
visible light	တၢ်ကပီၤလၢတၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၣ်သ့
vitamin	ဘံၣ်တၢ်မ့ၣ်
volcano	ကစၢၢ်မ့ၣ်အူ
voltmeter	လိမ့ၣ်အူသဟီၣ်မံထၢၣ်,လိထီၣ်နီၢ်ဂံၢ်
volume	တၢ်တၢ်ပွဲၤ,တၢ်တြီၢ်
W	W
warm	လၢၤ
water	ထံ
water cycle	ထံအတၢ်လဲၤတရံးသး
water vapor	ထံသဝံ
wavelength	လၢယွဲၤခံခါအတၢ်ဒုၣ်စၢၤ
weather	မူဒိၣ်ကလံၤသိၣ်ဂီၤ
weathering	တၢ်လိလီၤလၢကလံၤကျါ

**Science Glossary Translation in Karen
Intermediate Level (Grades 6-8)**

ENGLISH	KAREN
wedge	ကျဲးနီဉ်ဖဲ
weight	တၢ်အတယၢ်
wheel and axle	ပၣ်ဒီးပၣ်ဘိ
white blood cell	သွံဉ်ဝါဖဲလ်
wind	ကလံၤ
wind vane	ကလံၤကဟၣ်အဘျဉ်
wise	ကူဉ်သ့ၤလၢအကူဉ်သ့ၤ
work	တၢ်မၤ
wrinkle	သွံး
Z	Z
zone	ဟီဉ်ကဝီၤဒိဉ်
zygote	ဖဲလ်တဖျၢဉ်လၢအအိဉ်ထီဉ်ခိဖျိတၢ်ဟ်ဖျိဉ်ထီဉ်ပိဉ်ခါဆိုးထီးပိဉ်မုဉ်စၢၤနီဉ်